

2016

RAPORT

ROCZNY

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent

Zarząd:

Anna Makówka-Kwapisiewicz - Prezeska

Iga Rosińska - Sekretarz

Olivia Bitton - Skarbnik

Komisja Rewizyjna:

Anna Rozenfeld – Przewodnicząca

Adres:

ul. Dietla 64/6

31-039 Kraków

Adres korespondencyjny:

ul. Św. Sebastiana 36/1

31-051 Kraków

Telefon: +48 12 200 21 24

E-mail: office@czulent.pl

KRS: 0000226390

REGON: 120081681

NIP: 6762300850

NCAGE: 3094H

DUNS: 426519508

Konto bankowe:

Volkswagen Bank Polska S.A.

PL37 2130 0004 2001 0327 9601 0001 (PLN)

SWIFT: BREXPLPW

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent jest działającą od 2004 roku organizacją pozarządową, mającą statut organizacji mniejszości narodowych. Stowarzyszenie skupia młodych profesjonalistów z różnych dziedzin, których łączy pochodzenie żydowskie oraz przekonanie, że żydowska tożsamość jest czymś cennym, co należy pielęgnować i umacniać. Tworzymy zespół aktywnych członków i członkiń żydowskiej społeczności w Polsce i w Europie. Towarzystwo stanowi przestrzeń, w której realizowanymi projektami odpowiadamy na współczesne wyzwania jakie stoją przed wspólnotą żydowską.

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent jest organizacją niezależną, u której podstaw znajdują się takie wartości jak: pluralizm, różnorodność, otwartość i tolerancja. Do priorytetowych zadań Stowarzyszenia należą:

- **rzecznictwo i działalność strażnicza;**

Działamy poprzez rzecznictwo polityczne, społeczne i prawne, tworząc i wdrażając innowacyjne systemy rozwiązań edukacyjnych oraz przez budowanie koalicji na rzecz szerzenie tolerancji, kształtowanie postaw otwartości wobec różnic narodowych, etnicznych i religijnych ze szczególnym naciskiem na działania potępiające antysemityzm i dyskryminację. Pracując z instytucjami, agencjami rządowymi, ciałami dialogowymi w Polsce przyczyniamy się do zmian w mentalności i przepisach prawa polskiego na rzecz tolerancji.

- **integracja środowiska żydowskiego;**

Stowarzyszenie, działając na rzecz społeczności żydowskiej w Polsce, stawia sobie za cel wzmocnienie tożsamości lokalnej społeczności żydowskiej przez budowanie koalicji, realizując projekty edukacyjne, kulturowe. Nasze działania integracją osoby z różnych grup wiekowych oraz różnych organizacji. Tym samym budują one silne poczucie wspólnoty w obrębie społeczności Żydów i Żydówek. Promujemy wśród społeczności projekty kulturalne wychodzące poza schematy i stereotypy, łącząc dziedzictwo kulturalne Żydów polskich oraz współczesną sztukę, wpływając na kreatywność i twórczość społeczności.

Spotykając się po raz pierwszy nie wszyscy wiedzieliśmy, co dla nas znaczy być Żydem / Żydówką, szukaliśmy swojej definicji tożsamości. Dziś Czulent, dzięki naszym członkom i członkiniom oraz ich działalności, stał się ważną wspólnotą będącą częścią społeczności żydowskiej w Polsce. Stowarzyszenie tworzy przestrzeń, w której każdy może realizować działania definiujące jego własną tożsamość żydowską jako aktywnych członków europejskiej społeczności żydowskiej.

Rok 2016 był ważnym rokiem dla Stowarzyszenia, w którym nastąpiły istotne dla nas zmiany lokalowe, strukturalne, jak i organizacyjne. Zakończyliśmy ważny dla nas projekt o charakterze badawczym oraz rzeczniczym, ukierunkowanym na innowacyjne działania, które w efekcie przyczynią się do zwiększenia świadomości dotyczącej przeciwdziałania antysemityzmowi, nazwania go i poznania jego form w Polsce. Rozpoczęliśmy nowy europejski projekt strażniczy, którego celem jest budowanie koalicji na rzecz tolerancji przez organizacje mniejszości narodowych i etnicznych. Nawiązaliśmy współpracę z nowym partnerem National Democratic Institute oraz przystąpiliśmy oficjalnie do koalicji International Council of Jewish Women.

W grudniu 2015 roku Stowarzyszenie podpisało umowę z Urzędem Miasta Krakowa na wynajem lokalu przy ulicy Sebastiana 36/1 w Krakowie. Nasza nowa siedziba to 4 duże pomieszczenia z zapleczem sanitarnym i socjalnym, których całkowita powierzchnia wynosi 139 m². Mieści się on w centrum dawnej dzielnicy żydowskiego Kazimierza. Lokal remontujemy stopniowo własnymi i naszych przyjaciół (wspólnymi siłami?) siłami oraz przy wsparciu finansowym lokalnej społeczności i instytucji. Co ciekawe, przez wspólny udział w pracach remontowych działania nabrały charakteru projektu integracyjnego. Na początku roku Żydowska Biblioteka im. Remu została uruchomiona w naszym nowym lokalu. Natomiast działalność szkoły Niedzielnej została przeniesiona do nowego lokalu z początkiem roku szkolnego, tzn. we wrześniu 2016.

W związku ze zmianą strukturalną Stowarzyszenia, polegającą na przeważającej liczbie członkiń (99%) w naszej organizacji oraz coraz częstszym koncentrowaniu naszych działań wobec problemów kobiet żydowskich, wspólnie zdecydowaliśmy o przystąpieniu do koalicji organizacji kobiecych w postaci International Council of Jewish Women. Na początku listopada siedzibę stowarzyszenia odwiedziła Robyn Lenn - prezeska International Council of Jewish Women, przekazując nam oficjalnie decyzję o członkostwie Stowarzyszenia Czulent w ICJW. W listopadzie Anna Makówka-Kwapisiewicz jako przedstawicielka Czulentu uczestniczy w EUROPEJSKIEJ KONFERENCJI ICJW pt. „The Sephardi Heritage From Survival to Revival” i posiedzeniu rady wykonawczej ICJW w Madrycie.

W dzień przed rocznicą Powstania w Getcie Warszawskim, 18 kwietnia, Żydowskie Stowarzyszenie Czulent wraz z Fundacją Autonomia i Fundacją Korczakowską zorganizowali konferencję "Antysemityzm nie jest poglądem. Tematyka żydowska, treści antysemickie i schematy argumentacyjne w podręcznikach szkolnych". W konferencji uczestniczyło 70 osób. Celem spotkania było przedstawienie rezultatów analizy podręczników edukacyjnych dopuszczonych do użytku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz materiałów edukacyjnych dla trenerów / trenerek pod kątem zawartej w nich tematyki żydowskiej, treści antysemickich i schematów argumentacyjnych, a także wypracowanie mechanizmów mających przeciwdziałać antysemityzmowi w środowisku szkolnym i

edukacyjnym. Podczas seminarium uczestnicy i uczestniczki zapoznali się z praktykami resortów i instytucji odpowiedzialnych lub współodpowiedzialnych za akceptację i tworzenie podręczników szkolnych i innych materiałów edukacyjnych.

11 czerwca w Krakowie, reprezentantki Żydowskiego Stowarzyszenia Czulent oraz innych organizacji spotkały się żeby uczcić 25 rocznicę powstania sieci Network of East-West Women. Stowarzyszenie od 2008 roku współpracuje z siecią realizując projekty na rzecz równouprawnienia kobiet. „Polki, Żydówki - Krakowskie Emancypantki. Historia i współczesność dla równości i różnorodności.” był pierwszym projektem realizowanym przy wsparciu NEWW. Wśród gości były działaczki z Armenii, Gruzji, Rumunii, Niemiec, Albanii, Węgier i wielu miast w Polsce. W ramach 25-lecia powstania NEWW-u, rozmawiano o feministycznych osiągnięciach, strategiach i planach na przyszłość.

10 czerwca Żydowskie Stowarzyszenie Czulent w Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, w ramach konferencji Jewish Cultural Heritage w przestrzeni Project Village przedstawiło wyniki projektu "Antysemityzm nie jest poglądem" w postaci podręczników dla edukatorów i edukatorek. Zaprezentowaliśmy również nasz projekt „A Majse”, koncentrując się na ostatnio wydanej książce „Jidiszer Zoo”. Podczas konferencji dzieliliśmy się swoim doświadczeniem w zakresie edukacji.

W maju w Parlamencie Europejskim, w ramach konferencji zatytułowanej "For a Europe of Diasporas" , przedstawicielka Czulentu zaprezentowała nasze działania na rzecz społeczności żydowskiej w diasporze. Konferencja ta zawiera rok wymiany doświadczeń koalicji między organizacjami, naukowcami i działaczami związanymi z żydowskimi, romskimi, ormiańskimi i asyryjskimi diasporami w Europie. Konferencja podsumowywała europejski projekt „A Europe of Diasporas Network" finansowany przez Komisję Europejską.

W roku 2016, ze względu na duże zainteresowanie naszą najnowszą książką pt. „Jidiszer Zoo”, byliśmy zmuszeni wydrukować więcej egzemplarzy, a udało nam się to dzięki dofinansowaniu Kennetha Slatera . W ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie odbyły się warsztaty dla dzieci wokół „Jidiszer Zoo", prezentujące dzieciom kulturę języka jidisz oraz kaligrafie hebrajską.

We wrześniu, we Wrocławiu, wspólnie z Fundacją Bente Kahan z Wrocławia i Bet Debora z Berlina, Stowarzyszenie Czulent zorganizowały międzynarodową konferencję *Jewish Women in Europe: Creating Alternatives 8th International Bet Debora Conference of European Jewish Women, Activists, Academics and Rabbis*. Tematem konferencji było "Tworzenie alternatyw", które miałyby na celu wywołanie dyskusji w środowisku żydowskim, na temat równych szans i dostępu kobiet w ramach istniejących struktur organizacyjnych oraz tworzenia przestrzeni alternatywnych. Omawialiśmy wspólnie sformułowane przez

kobiety zagadnienia dotyczące wybranych dziedzin, ze szczególnym naciskiem na udział kobiet w edukacji, polityce, sztuce i kulturze.

W październiku Stowarzyszenie uczestniczyło w Kongresie Kultury, podczas którego dyskutowano o wartościach, autonomii kultury, polityki kulturalnej i ekonomii kultury, poruszona została kwestia mediów publicznych, bibliotek i domów kultury, sztuki i jej odbiorców, roli twórców i animatorów kultury. Dialog dotyczył również tego, na czym powinna polegać edukacja kulturalna. Stowarzyszenie zgłosiło do programu i zostało moderatorem debaty na temat "Kultura mniejszości – obcy element czy część kultury Polski?". Do dyskusji zaprosiliśmy przedstawicieli społeczności romskiej i łemkowskiej.

Podsumowując, rok 2016 był dla nas bardzo intensywnym rokiem, podczas którego skoncentrowaliśmy się na działaniach zmierzających do zmiany naszej siedziby, a był to jeden z priorytetów założonych w tymże właśnie roku. Był on też ważny ze względu na intensywność projektów, mających charakter rzeczniczy oraz strażniczy.

Kultura mniejszości
– obcy element
czy część kultury Polski?

W październiku Stowarzyszenie wzięło udział w Kongresie Kultury, podczas którego dyskutowano o wartościach, autonomii kultury, polityki kulturalnej i ekonomii kultury, poruszona została kwestia mediów publicznych, bibliotek i domów kultury, sztuki i jej odbiorców, roli twórców i animatorów kultury. Dialog dotyczył również tego, na czym powinna polegać edukacja kulturalna. Stowarzyszenie zgłosiło do programu i zostało moderatorem debaty na temat "Kultura mniejszości – obcy element czy część kultury Polski?". Do dyskusji zaprosiliśmy przedstawicieli społeczności romskiej i łemkowskiej.

Punktem wyjścia do dyskusji była świadomość, iż historyczne dziedzictwo naszego kraju i obecna kultura nie są homogeniczne. Nie są także wytworem jednej nacji. Możemy być dumni z odkryć Mikołaja Kopernika, badań Ludwika Hirszfelda, wynalazków Karola Pollaka czy hollywoodzkiej kariery Poli Negri. Kultura mniejszości cieszy się w Polsce dużym zainteresowaniem – organizowane są festiwale, wzrasta liczba organizacji przeprowadzających warsztaty, mające na celu propagowanie kultury i tradycji danych grup. Coraz częściej młodzież angażuje się w projekty edukacyjne, rewitalizując pamięć o „innych”. Jest to o tyle problematyczne, gdyż dokonuje tego grupa większościowa wobec grupy mniejszościowej – wykluczająca wobec wykluczonych. Działania te raczej interpretują kulturę i dziedzictwo mniejszości, niż przekazują obiektywną wiedzę. Narracja ta z reguły koncentruje się na barwnej i „obcej” kulturze mniejszościowej, nie na kulturach mniejszości jako części dziedzictwa Polski. Słowo Żyd i Cygan stanowi w Polsce „abstrakcyjny symbol ujemny”, rodzaj określenia pejoratywnego, ukierunkowującego bądź przenoszącego agresję. Ostatnio dołączyły do tego słowa takie jak: gender, multi-kulti i wielokulturowość. Jeden z głównych polskich polityków stwierdził, że zamach w Nicei jest konsekwencją polityki multi-kulti. Jak zauważa D. LaCapra, doświadczenie jest zasadniczą kwestią w studiach nad mniejszościami, ale istnieje zagrożenie, że stanie się ono pustym hasłem i prowadzi do odzyskiwania utraconych głosów poprzez „projekcyjne identyfikacje i podkładanie głosu”. Czy społeczeństwo w Polsce dojrzało do tego, aby mniejszości mogły być traktowane jako element całościowego pejzażu kulturowego Polski? Czy wciąż jest tak, jak w publikacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych i IPN, wydanej z okazji Światowych Dni Młodzieży pt. "1050 lat. Przewodnik po historii Polski 966-2016", w której czytamy m.in., że "liczne mniejszości narodowe były jednym z najważniejszych problemów Rzeczypospolitej"?

Kongres odbył się w Warszawie 7-9 października, w Pałacu Kultury i Nauki.

Remont lokalu

W grudniu Stowarzyszenie podpisało umowę najmu lokalu od Urzędu Miasta Krakowa. Lokal składa się z 4 pomieszczeń z zapleczem sanitarnym i socjalnym o całkowitej powierzchni 139m². Znajduje się w wysokim parterze w kamienicy z końca XIX wieku. W związku z nie użytkowaniem lokalu przez ostatnie 10 lat, wymagał on natychmiastowego remontu. Podstawowe prace, pozwalające na użytkowanie głównych pomieszczeń zostały przeprowadzone w pierwszych miesiącach 2016 roku. Biorąc pod uwagę nasze możliwości finansowe oraz plany administratora budynku co do modernizacji instalacji grzewczej, zakończenie wszystkich prac remontowych zaplanowaliśmy na koniec roku 2017.

Prace remontowe wykonujemy w miarę możliwości we własnym zakresie, wykorzystując umiejętności i doświadczenie naszych członków i członkiń oraz naszych przyjaciół. Cieszy nas bardzo postawa rodziców posyłających dzieci do Szkółki Niedzielnej przez nas organizowanej, oraz przedstawicieli lokalnej społeczności, którzy włączyli się w prace remontowe oraz zbiórkę funduszy na potrzebne materiały.

Sytuacja ta przekształciła remont lokalu w projekt integrujący naszą wspólnotę. Na słowa szczególnego podziękowania zasługują dzieci, które same podjęły decyzję o zbieraniu środków na remont lokalu we własnym zakresie. Takie właśnie działania umacniają nas i potwierdzają, iż nasze projekty - zmierzające do budowania społeczności, współdziałania, współpracy - przynoszą efekty.

Cześć prac zostało sfinansowanych przez Żydowską Gminę Wyznaniową w Krakowie, za co jesteśmy bardzo wdzięczni. Gmina sfinansowała prace remontowe w najważniejszym pomieszczeniu, tzn. sali, w której odbywają się niedzielne zajęcia dla dzieci ze Szkółki Niedzielnej – Unzere Kider.

Antysemityzm nie jest poglądem

W ostatnich latach w Polsce można zauważyć wzrost zainteresowania kulturą żydowską. W każdym większym mieście, rocznie odbywa się co najmniej jeden festiwal promujący ową kulturę. Pomimo tego, jak wynika z sondaży, w Polsce poglądy antysemityczne są wciąż powszechnym zjawiskiem.

Jak można zdefiniować dzisiejszy antysemityzm? Jak uczyć o społeczności żydowskiej, unikając przekazywania bądź umacniania stereotypów o Żydach? W roku 2014 Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, przy współpracy z Fundacją Autonomia rozpoczęło projekt "Antysemityzm nie jest poglądem", będący odpowiedzią na na powyższe pytania.

W dzień przed rocznicą Powstania w Gettcie Warszawskim, 18 kwietnia, Żydowskie Stowarzyszenie Czulent wraz z Fundacją Autonomia i Fundacją Korczakowską zorganizowali konferencję "Antysemityzm nie jest poglądem. Tematyka żydowska, treści antysemityczne i schematy argumentacyjne w podręcznikach szkolnych". W konferencji uczestniczyło 70 osób. Celem spotkania było przedstawienie rezultatów analizy podręczników edukacyjnych, dopuszczonych do użytku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz materiałów edukacyjnych dla trenerów / trenerek pod kątem zawartej w nich tematyki żydowskiej, treści antysemitycznych i schematów argumentacyjnych, a także wypracowanie mechanizmów mających przeciwdziałać antysemityzmowi w środowisku szkolnym i edukacyjnym. Podczas seminarium uczestnicy i uczestniczki zapoznali się z praktykami resortów i instytucji odpowiedzialnych lub współodpowiedzialnych za akceptację i tworzenie podręczników szkolnych i innych materiałów edukacyjnych. W konferencji wzięli/ wzięły udział: dr Bożena Umińska-Keff, Żydowski Instytut Historyczny, dr Alina Cała, historyczka Anna Lipowska-Teutsch, Towarzystwo Interwencji Kryzysowej, Anna Makówka-Kwapisiewicz, Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, dr Tomasz Żukowski, Instytut Badan Literackich PAN, dr August Grabski, prof. dr hab. Michał Głowiński, prof. UW dr hab. Stanisław Krajewski, Wojciech Lasota, Fundacja Korczakowska.

W 2016 roku zakończyliśmy ten ważny dla tak wielu instytucji projekt antydyskryminacyjny. Podjeliśmy innowacyjne działania, które w efekcie przyczyniły się do zwiększenia świadomości dotyczącej przeciwdziałania antysemityzmowi, nazwania go i poznania jego form we współczesnej Polsce. Projekt został objęty patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania. W ramach projektu przygotowaliśmy trzy podręczniki skierowane do osób zajmujących się edukacją antydyskryminacyjną na poziomie edukacji akademickiej jak i edukacji podstawowej formalnej i nieformalnej:

1 Podręcznik dla edukatorów i edukatorek.

W podręczniku zawarte są: analizy podręczników edukacyjnych, materiałów edukacyjnych/trenerskich dla

trenerów i trenerek; raporty dotyczące współczesnego antysemityzmu w Polsce i podstawowe wiadomości o antysemityzmie. Ważnym elementem podręcznika są innowacyjne scenariusze lekcji i warsztatów.

2. Podręcznik dla edukatorów i edukatorek wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego.

Podręcznik dla edukatorów / edukatorek, nauczycieli i nauczycielek wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego dotyczący nauczania dzieci o społeczności i kulturze żydowskiej. Ćwiczenia w nim zawarte pozwolą w atrakcyjny sposób dla młodego człowieka poznać wolne od uprzedzeń informację o społeczności żydowskiej, ale nie tylko.

3. Zeszyt ćwiczeń.

Na potrzeby opracowanych scenariuszy lekcji przygotowany został Zeszyt ćwiczeń, który jest wspaniałym uzupełnieniem scenariuszy, który kładzie nacisk na kreatywność dzieci.

Publikacje zostały sfinansowane z Funduszy EOG, a także ze środków The Kronhill Pletka Foundation, International Council of Jewish Women: ICJW, Network of EastWest Women oraz dzięki dotacji Kennetha Slatera, Allena Haberberga, Shaloma Levy i Michaela Traisona.

Projekt był objęty Honorowym Patronatem przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Projekt "Antysemityzm nie jest poglądem" był realizowany w okresie od sierpnia 2014 do kwietnia 2016, w ramach programu "Obywatele dla Demokracji" finansowanego z funduszy EOG, zarządzanym przez Fundację im. Stefana Batorego.

W roku 2016, ze względu na bardzo duże zainteresowanie naszą najnowszą książką pt. „Jidiszer Zoo”, konieczny był dodruk dodatkowo większej ilości jej egzemplarzy, a udało się to dzięki dofinansowaniu Kennetha Slatera. Ze względu na jej popularność i wartość artystyczną ilustracji, w ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie, odbyły się warsztaty dla dzieci właśnie wokół książki „Jidiszer Zoo”. Zaprezentowano dzieciom kulturę języka jidisz oraz kaligrafię hebrajską.

Istotą projektu Majses/ Bajki jest seria wydawnicza książek edukacyjnych dla dzieci umożliwiającą poznanie dorobku kulturowego i bogactwa tradycji żydowskiej, odwołujących się przy tym do wartości uniwersalnych. W ramach projektu Majses ukazały się cztery publikacje:

A Majse - zabawne wyliczanki nawiązujące do tradycji żydowskich;

Majn Alef Bejs - rymowanki prezentujące alfabet żydowski;

Jontew Lider - wiersze o najważniejszych świętach żydowskich;

Jidiszer Zoo – wiersze o zwierzętach.

Za pośrednictwem Gmin Żydowskich, JDC Polska, Szkół Żydowskich oraz stowarzyszeń i fundacji żydowskich, zajmujących się szeroko pojętą edukacją, książki są nieodpłatnie przekazywane dzieciom pochodzenia żydowskiego w całej Polsce. Od 2010 roku, kiedy ukazała się pierwsza publikacja, seria jest z powodzeniem wykorzystywana w warsztatach i programach edukacyjnych realizowanych w lokalnych społecznościach żydowskich.

Dlaczego wybraliśmy bajkę jako metodę edukacyjną?

Jeszcze na etapie przygotowywania projektu zastanawialiśmy się nad tym, jak pokazać dzieciom w sposób dla nich zrozumiały, zabawny i interesujący historię, tradycję oraz religię żydowską. Dlatego zdecydowaliśmy się na najlepszą i najłatwiejszą formę edukacji jaką jest bajka - w języku jidysz „a majse” - stąd nazwa projektu. To właśnie bajki są nieocenione w przybliżaniu najmłodszym rodzimej kultury i mogą służyć jako narzędzie w rozwijaniu poczucia tożsamości narodowej. Dziecko, zapoznając się z treścią bajki opisującej typowe dla kultury żydowskiej wartości, także o charakterze duchowym, poznaje dziedzictwo swojego narodu. Bajki zamieszczone w naszych książkach mają postać wierszowanych opowieści. Autorami są pisarze pochodzenia żydowskiego, tworzący w latach międzywojennych w języku jidysz: Icchak Lejbusz Perec, Kadia Mołodowska, Lejb Kwitko, Ida Maze, Jehoszua Kamiński i Szmuel Cesler.

Atutem książek jest również jej wielojęzyczność. Każdy utwór występuje w języku jidysz, polskim oraz angielskim. Zdajemy też sobie sprawę, że książka musi być dla małego czytelnika zrozumiała i atrakcyjna wizualnie, dlatego przykładamy dużą wagę do ilustracji, których nowoczesna kompozycja zainspirowana żydowskimi motywami bliska jest dziecięcej wyobraźni.

Staraliśmy się, aby tak przygotowany wybór wierszy dla dzieci stał się impulsem do rozmów przybliżających tradycję żydowską.

W odpowiedzi na potrzeby naszej lokalnej społeczności, Stowarzyszenie od roku 2011 rozpoczęło działalność edukacyjną dla dzieci, w postaci regularnej szkółki niedzielnej.

Szkółka Niedzielna, prócz celów edukacyjnych, ma również wzbudzać w dzieciach zainteresowanie kulturą żydowską, tradycją oraz zwyczajami religijnymi. Zależy nam na jak najlepszej jakości organizowanych przez nas aktywności, dlatego osoby prowadzące zajęcia mają przygotowanie merytoryczne jak i pedagogiczne.

Rok 2016 również dla Szkółki Niedzielnej był czasem ogromnych zmian. Z synagogi Izaaka, gdzie od 2015 roku odbywały się zajęcia, 25 września 2016 Szkółka została przeniesiona do nowego miejsca, które jest jednocześnie siedzibą Żydowskiego Stowarzyszenia Czulent. Dzieci mają tam do dyspozycji ogromną przestrzeń, przystosowaną do ich potrzeb oraz bezpieczeństwa. Lokal znajduje się w centrum żydowskiego Kazimierza na ul. Św. Sebastiana 36/1. Szkółka cieszy dużą popularnością w środowisku żydowskim.

Tak jak w roku poprzednim, spotkania w ramach Szkółki Niedzielnej - Unzere Kinder, odbywały się systematycznie, każdej niedzieli. Zajęcia są prowadzone w 3 blokach tematycznych : język hebrajski, lekcje Tradycji i kultury żydowskiej oraz zajęcia artystyczne poświęcone szeroko pojętej kulturze żydowskiej. Uczestnicy warsztatów mieli możliwość wykształcenia kreatywności, cierpliwości, pracy w grupie. Poznali bliżej kulturę, tradycje i historie swojego narodu, dowiedzieli się, czym jest kultura żydowska, sztuka i jak korzystać z dobrodziejstw tych dziedzin.

Nasza szkółka nie tylko ma na celu poszerzyć wiedzę dzieci na temat historii i kultury żydowskiej, ale przede wszystkim koncentrujemy się na tym, by nasze dzieci stworzyły swoją małą własną wspólnotę, by w przyszłości byli aktywnymi członkami społeczności żydowskiej. Hucznie obchodziliśmy urodziny każdego z naszych dzieci, specjalnie dla nich organizowane były małe przyjęcia urodzinowe urodzinowe, dzieci otrzymywały prezenty przez nas finansowane oraz tort i ciasta koszerne koszerne. Uśmiech naszych podopiecznych zawsze był i jest naszym priorytetem.

Mogliśmy również liczyć na pomoc wolontariuszy, którzy z wielkim oddaniem opiekowali się dziećmi oraz pomagali im w pracach artystycznych. W roku 2016 pomogło nam 5 wolontariuszy. Wszystkie wydarzenia organizowane w ramach Szkółki Niedzielnej – Unzere Kinder, na bieżąco relacjonowane są na naszej stronie facebookowej.

W roku 2016 był finansowany ze środków Dutch Jewish Humanitarian Fund, Żydowska Gmina

Wyznaniowa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Kenneth Slater.

W styczniu 2016 roku Biblioteka zmieniła swoją siedzibę z ul. Dietla 64 na ul. Św. Sebastiana 36/1. Nowy lokal został odremontowany i przystosowany do potrzeb działania Biblioteki, obecnie mieści się tu cały kilkutyśięczny księgozbiór. W roku 2016 koncentrowaliśmy się na uatrakcyjnieniu naszego nowego lokalu dla czytelników i czytelniczek.

Żydowska Biblioteka im. Remu stała się bardzo istotnym miejscem. Jest przestrzenią, gdzie spotykają się osoby z różnych środowisk, w różnym wieku oraz o odmiennych poglądach. Dzięki zmianie lokalu, udało nam się stworzyć przestrzeń, w której czytelnicy mogą korzystać z książek również na miejscu, do ich dyspozycji jest skaner oraz komputer. Obecnie Biblioteka liczy około 680 czytelników.

Na dzień dzisiejszy Biblioteka liczy około 5200 egzemplarzy, większość w języku polskim, angielskim oraz hebrajskim. W zasobach znajduje się również unikatowy i całkiem spory księgozbiór książek w języku jidysz, część z nich pochodzące z początku XX wieku. W chwili obecnej, Biblioteka posiada 27 działów tematycznych z różnych dziedzin, które wspólnie tworzą cenne źródło informacji dotyczących kultury i historii żydowskiej. Cieszące się największym zainteresowaniem działy to przede wszystkim Wspomnienia, dzienniki, biografie; Wojna i Zagłada oraz Judaizm (księgozbiór online liczy około 4100 książek plus ponad 1000 książek w języku jidysz oraz hebrajskim w katalogu w wersji papierowej. W wyniku weryfikacji książek, jakie Stowarzyszenie dostało w latach poprzednich, z katalogu usunięto książki niezwiązane z profilem Biblioteki). Udało nam się znacznie rozszerzyć księgozbiór przeznaczony dla najmłodszych, na którym w roku 2016 najbardziej nam zależało. W dalszym ciągu podejmowaliśmy szereg inicjatyw, mających wspierać rozwój Biblioteki.

Większość książek pozyskaliśmy w darach od wspierających nas wydawnictw, takich jak: Wydawnictwo WAB, Wydawnictwo Czarne, Wydawnictwo Austeria, Wydawnictwo Komiksowe, Krytyka Polityczna, Wydawnictwo Charaktery, Zakład Wydawniczy Nomos oraz Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma, który systematycznie zasila zasoby Biblioteki Remu. Łącznie od wydawnictw otrzymaliśmy około 50 książek. Dużą ilość książek Biblioteka otrzymała również od osób prywatnych, w skali rocznej otrzymaliśmy w darach około 150 książek. W ramach Żydowskiej Biblioteki im. Remu, raz w miesiącu organizowane były „Spotkania z książką żydowską”. Są to cykliczne, otwarte i bezpłatne spotkania dla dzieci, w ramach których, zapraszaliśmy ciekawych artystów krakowskich. Wraz z dziećmi czytane były książki związane z kulturą żydowską lub autorstwa pisarzy żydowskich. Za każdym razem odbywały się warsztaty artystyczne, związane z przeczytanym fragmentem książki.

Podtrzymanie pamięci o żydowskim życiu w Polsce, rozpowszechnienie wiedzy na temat kultury i historii żydowskiej oraz promowanie czytelnictwa wśród najmłodszych było i jest jednym z podstawowych zadań

Biblioteki. „Spotkania z książką żydowską" od 2015 roku odbywały się w Kolanku No 6, wtedy też nawiązaliśmy współpracę z Magazynem Kultury.

Wszelkie działania Biblioteki można śledzić na facebook'u oraz stronie Biblioteki www.biblioteka.czulent.pl. Na bieżąco zamieszczane są tam informacje o dostępnych książkach oraz naszej działalności. W Bibliotece funkcjonuje system biblioteczny MAK+, co umożliwia sprawdzenie katalogu on-line na stronie: <http://szukam-ksiazki.com.pl/SzukamKsiazki/katalog/index.html?selectedAuth=691&short=t>

W roku 2016 mogliśmy również liczyć na wsparcie wolontariuszy, którzy bardzo chętnie angażowali się w działalność Biblioteki. Wsparło nas dwóch wolontariuszy z Niemiec oraz Włoch przebywających w Polsce w ramach Wolontariatu Europejskiego EVS. W ramach współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim w bibliotece studenci odbywają co roku praktyki. W roku 2016 było to sześciu studentów.

**Budowanie
międzywyznaniowej / międzyetnicznej
koalicji na rzecz przeciwdziałania
ksenofobii i dyskryminacji religijnej.**

Kryzys uchodźczy w Europie, terroryzm i recesja gospodarcza przyczynia się do szerzenia uprzedzeń wobec mniejszości religijnych i etnicznych. W krajach grupy Wszechradzkiej coraz częściej w dyskursie publicznym zauważalne są postawy ksenofobiczne, antysemickie, islamofobiczne. Połączone z populizmem politycznym i nietolerancją seksciarstką zagrażają bezpieczeństwu mniejszościom etnicznym i religijnym.

Grupy obywatelskie, skupiające się na indywidualnych wspólnotach mniejszościowych, muszą budować sojusze krzyżowe w celu zwiększenia interwencji i współpracy z odpowiednikami tychże grup w Europie Zachodniej. Jeżeli organizacje, które mają doświadczenie w budowaniu koalicji i działalności strażniczej podejmą działania wspólne, dotrą do głównych odbiorców i sieci w całej Europie, mogą reagować na ksenofobię, rasizm i dyskryminację etniczną i sektorową w sposób świadomy, zintegrowany i zrównoważony.

W tym też celu Żydowskie Stowarzyszenie Czulent przystąpiło na zasadzie partnerstwa do międzynarodowego projektu „**Budowanie międzywyznaniowej / międzyetnicznej koalicji na rzecz przeciwdziałania ksenofobii i dyskryminacji religijnej.**” realizowanego przez National Democratic Institute w krajach grupy Wszechradzkiej. Projekt jest realizowany od 2016 do 2018 roku.

Celem projektu NDI jest wsparcie liderów obywatelskich w rozwijaniu umiejętności, relacji i wspólnych zadań w celu wspierania wspólnych działań przeciwdziałających nietolerancji etnicznej, rasowej i religijnej oraz promowania pluralizmu. Są to przedstawiciele mniejszości religijnych i etnicznych, a także najważniejsze organizacje zajmujące się prawami człowieka, wielokulturowością i pomocą migracyjną w Czechach, na Węgrzech, w Polsce i na Słowacji.

Dzięki wsparciu NDI uczestnicy tworzą koalicje w celu realizacji małych projektów, takich jak badania społecznościowe. Wymiana doświadczeń między organizacjami promuje koalicje i zachęca do zwrócenia uwagi na inne wspólnoty mniejszościowe. Konferencje i seminaria poszerzają perspektywę uczestników i umiejętności w zakresie budowania koalicji międzykrajowych, jednocześnie łącząc ich z innymi organizacjami działającymi w podobnych obszarach w innych częściach Europy. Dają również możliwość opracowania wspólnej analizy regionalnych potrzeb i zdefiniowania słabych punktów w opracowanych już programach definiujących przyszłe wyzwania i obszary interwencji, na polu przeciwdziałania nietolerancji.

W roku 2016 Stowarzyszenie uczestniczyło w kilku spotkaniach warsztatowych podczas których nasi przedstawiciele wzmocnili swoje umiejętności miękkie związane z budowaniem koalicji i komunikacji w ramach tejże koalicji, poszerzyli swoją wiedzę w zakresie prawa antydyskryminacyjnego obowiązującego w Unii Europejskiej i państwach członkowskich. Co ważniejsze nawiązaliśmy współpracę z innymi organizacjami mniejszościowymi oraz większościami których działania zorientowane są na działania antydyskryminacyjne i na rzecz mniejszości. Przez działania projektu w 2016 roku mieliśmy również możliwość nawiązania nowych kontaktów z organizacjami ogólnoswiatowymi i europejskimi działającymi na rzecz praw człowieka, jak OBWE, ENAR.

Punktem kulminacyjnym projektu będzie międzynarodowa konferencja w Krakowie w 2017, współorganizowana przez NDI ze Słowacji, Polski, Węgier oraz Stowarzyszenie Żydowskie Czulent we współpracy z Europejską Siecią Przeciw Rasizmowi (ENAR) wraz z OBWE dla wybranych grup aktywistów z krajów Wyszehradzkich.

Dodatkowo w ramach projektu w 2017 roku, europejski partner NDI jakim jest Europejska Sieć Przeciw Rasizmowi (ENAR) zorganizuje wizytę studyjną w Brukseli dla wybranej grupy aktywistów. Umożliwi ona uczestnikom wymianę doświadczeń, otrzymanie informacji zwrotnych i zaleceń dotyczących istniejących ram i planów działania, a także informuje o trendach w UE i innych instytucjach regionalnych oraz da możliwość rozwiązania problemu ksenofobii i dyskryminacji religijnej w Europie Środkowej.

***Jewish Women in Europe:
Creating Alternatives
8th International Bet Debora
Conference of European Jewish Women,
Activists, Academics and Rabbis***

Na początku września wspólnie z Fundacją Bente Kahan z Wrocławia i Bet Debora z Berlin zaprosiliśmy przedstawicieli różnych organizacji i środowisk żydowskich do Wrocławia Europejskiej Stolicy Kultury w 2016. Data konferencji nawiązywała do przełomowych dla społeczności żydowskiej w Europie wydarzeń: 1 września 1939 r. Niemiecki Wehrmacht zaatakował Polskę, rozpoczynając II wojnę światową. Pod koniec wojny społeczność żydowska we Wrocławiu, która w tym czasie była trzecim co do wielkości społecznością w Niemczech, zostawała wymordowana, a niemiecki Breslau stał się polskim Wrocławiem. 4 września 2016 r. to Europejski Dzień Kultury Żydowskiej - dzień poświęcony propagowaniu wiedzy o judaizmie europejskim, jego historii i teraźniejszości. W 2016 r. hasłem dla Europejskiego Dnia Kultury żydowskiej był temat "Języki żydowskie". Podczas konferencji nasze działania również koncentrowały się wokół jiddisz, języka który zarówno w Niemczech jak i Polsce definiował życie i kulturę społeczności żydowskiej okresu przed II Wojną Światową.

Koncentrując się na niemiecko-polskiej historii miasta oraz społeczności żydowskiej, chcemy przypomnieć jej dziedzictwo oraz podkreślić to, iż żydowskie kobiety przyczyniły się do powstania żywego i zróżnicowanego judaizmu zarówno w przeszłości jak i w teraźniejszości, a także ich zaangażowania w walkę o Europę tolerancyjną i pluralistyczną. Konferencja była wyjątkową okazją do zapoznania się z życiem żydowskim w Polsce i poznania polskich aktywistów, artystów, reżyserów filmowych i pisarzy pochodzenia żydowskiego.

Tematem konferencji było "Tworzenie alternatyw", które mają / miałyby na celu wywołanie dyskusji w środowisku żydowskim, na temat równych szans i dostępu kobiet w ramach istniejących struktur organizacyjnych oraz tworzenia przestrzeni alternatywnych. Omawialiśmy wspólnie sformułowane przez kobiety zagadnienia dotyczące wybranych dziedzin, ze szczególnym naciskiem na udział kobiet w edukacji, polityce, sztuce i kulturze.

Konferencja była okazją do wymiany myśli i pomysłów wśród ludzi różnych środowisk, inspiracją dla nowych działań skierowanych do naukowców, studentów, rabinów, artystów, aktywistów, polityków, nauczycieli, opiekunów dzieci, kadry i wszystkich tych, którzy podziwiają troskę o przyszłość życia żydowskiego w Europie. A kobiety są aktywnymi uczestniczkami w jej kształtowaniu. Zaprosiliśmy gości z Europy Wschodniej i Zachodniej, Izraela i USA. Językiem konferencji będzie język angielski.

Konferencję zorganizowali Fundacja Bente Kahan (Wrocław), Stowarzyszenie Żydowskie Czulent (Kraków) i Bet Debora (Berlin).

Sponsorowana przez Fundację Róża Luksemburga, Grupa Westbury i American Jewish Joint Distribution Committee.